

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на здравеопазването

Изх. № _____ / _____ 2018 г.

**ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Д О К Л А Д

**ОТ КИРИЛ АНАНИЕВ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

Относно: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 32, ал.1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПУОРОМЕРКМЕ).

Промените са обусловени от необходимостта да се преодолеят редица доказани в практиката проблеми, които са свързани с: трудностите при окомплектоване на Териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) с необходимите специалисти по отделните профили на заболяванията, подлежащи на освидетелстване; излишното ангажиране на освидетелстващите лица с клиничен преглед в случаите, когато медицинската документация напълно обективизира тяхното състояние. Измененията на нормативния акт са в изпълнение на Решение на Националния съвет по медицинска експертиза от 25.10.2017 г. по повод доклад от Министъра на здравеопазването с

предложения за промяна в действащата нормативна уредба за медицинската експертиза, включващ промени в Закона за здравето - Раздел „Медицинска експертиза“, със срок за внасяне на промените - 29.11.2017 год. и промени в действащия Правилник за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПУОРОМЕРКМЕ) и Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ).

В бр.18 на „Държавен вестник“ от 27.02.2018 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето, с който е изменен и допълнен чл. 106, даващ възможност на лекарите, упражняващи медицинска дейност, да участват и в работата на органите на медицинската експертиза. С тази промяна ще се постигне премахване на кадровия дефицит в органите на медицинската експертиза, създаване на равнопоставени условия на труд по отношение на лекарите, работещи в органите на медицинската експертиза, спрямо техните колеги от болничната и извънболнична помощ, уеднаквяване на действащата нормативна уредба на всички нива и органи на медицинската експертиза, мерки за предотвратяване на конфликт на интереси, както и възможност на лекарите, осъществяващи медицинската експертиза, да поддържат високо ниво на професионален опит и квалификация.

В приетия през 2010 г. Правилник за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПМС № 83 от 2010 г., обн., ДВ, бр. 34 от 2010 г.) и последващите му изменения не е извършвана цялостна актуализация на процеса по медицинска експертиза, като не е съобразено естеството на дейността на органите по медицинската експертиза и натрупалата се практика, включително и съдебна, по неговото прилагане. Правилникът не е синхронизиран с последните изменения в Закона за здравето, на чието основание се издава.

Предлаганите изменения в Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПУОРОМЕРКМЕ) са свързани с реда и условията, при които лекарите, упражняващи клинична дейност могат да участват и в медицинската експертиза, с възможностите за усъвършенстване на подзаконовата нормативна уредба с оглед нейното ефикасно прилагане и отстраняване на недействащи текстове и разпоредби.

По-конкретно премахва се ограничаващото изискване за лекарите в състава на ТЕЛК да са на пълен работен ден, като същевременно се дава възможност да се определят лекари – резервни членове. По този начин се осигурява значително по-голяма свобода за ръководителите на лечебни заведения, към които са разкрити ТЕЛК, за избор

на специалисти, с които да сключат договор за осъществяване на медицинската експертиза. Това ще има благоприятен ефект върху осигуряване на по-голям състав от експерти, които да бъдат взаимнозаменяеми, а следователно - и по-голямата гъвкавост в работата на комисията. Целта на тази промяна е създаване на възможност да се разкрият повече ТЕЛК, включително и към лечебните заведения в по-малките градове, осигуряване на по-голяма достъпност на лицата, подлежащи на освидетелстване и съкращаване на сроковете за получаване на експертно решение.

В синхрон с горното се премахва и изискването лекарите от ТЕЛК да са задължително на трудов договор, което дава възможност да се привличат много повече специалисти в състава на ТЕЛК, без ограничение на какъв договор ще осъществяват тази експертна дейност. Тази промяна е в съответствие с промяната в чл. 106 от Закона за здравето, предвид дадената възможност на лекарите в ТЕЛК да упражняват същевременно своята лекарска професия извън дейността си в комисията.

Изискването за задължително обучение на новопостъпилите специалисти в състава на ТЕЛК остава, но се предвижда промяна на неговия механизъм, като ще се даде възможност то да става дистанционно, чрез електронната страница на НЕЛК, без откъсване на специалистите от работа.

С цел синхронизиране на текстовете на Правилника с тези на Закона за здравето, се регламентират условията, при които лекар не може да участва при извършване на медицинска експертиза. По този начин се осигурява механизъм за предотвратяване на конфликти на интереси и евентуални корупционни практики, свързани с освидетелстването на лицата.

Уточнен е задължителният състав в заседанията на ТЕЛК – остава задължителното участие на най-малко трима членове, като се допълва изискването единият да е председателят и поне един лекар да е специалист по профила на заболяването, водещо до най-висока степен на увреждане.

Съществена промяна в експертната дейност на ТЕЛК е предоставянето на възможността комисията да се произнесе предимно въз основа на предоставената медицинска документация и само при необходимост ще се осъществява клиничен преглед и ще се назначават допълнителни изследвания и консултации със специалисти. Уточнено е, че произнасянето по документи се извършва когато представената медицинска документация обективизира степента на увреждане и функционален дефицит на заболелия орган и/или система и не е необходимо за нуждите на експертизата извършването на клиничен преглед и/или назначаването на допълнителни изследвания и консултации. По този начин ще се намали прякото ангажиране на хората, свързано с разход на средства и време, отсъствие от работа и други неблагоприятни последици за

тях, в случаите когато медицинската документация е напълно достатъчна за произнасяне на ТЕЛК и клиничният преглед няма да допринесе за определяне на степента на увреждане. С уведомяването на лицата относно начина на произнасяне на ТЕЛК (по документи, необходимост от представяне на допълнителни изследвания и консултации, необходимост от явяване пред ТЕЛК за клиничен преглед), както и досега, се ангажира председателят на ТЕЛК.

Съществена промяна в дейността на ТЕЛК е допълнението задължително да се произнасят за необходимостта от снабдяване с медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения. Това се прави с цел да се преустанови излишното ангажиране на хората с увреждания да търсят допълнително експертно становище от лекарски консултативни комисии (ЛКК) за тази цел. Тази дейност остава и за ЛКК (както и до сега), тъй като след получаване на експертното становище от ТЕЛК могат да настъпят нови обстоятелства в здравословното състояние на освидетелстваните лица, които да изискват ползването на нови медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения, за което следва да се произнесат ЛКК. Освен това има случаи, в които лицата се нуждаят от медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения без да имат експертно решение от ТЕЛК и тогава за тях също е по-достъпно произнасянето на ЛКК.

Конкретизирани са функциите на НЕЛК, като се премахват някои нецелесъобразни или неработещи текстове. Така например се отменя текстът, съгласно който НЕЛК осъществява диагностични и експертни функции по проблемите на медицинската експертиза, тъй като НЕЛК никога не е диагностицирал заболяванията и състоянията на освидетелстваните лица.

Прецизира се и структурата на НЕЛК, като се премахва конкретизирането на специализираните лекарски състави, както и участието на представител на НОИ, което е в унисон с текстовете на Закона за здравето. Относно специфичните изисквания при осъществяване на медицинската експертиза за професионалния характер на болестта се дава възможност за взаимозаменяемост на специалистите по радиобиология и радиационна хигиена, както и на председателите на тези заседания, които могат да бъдат специалисти по професионални болести, трудова медицина, радиобиология или радиационна хигиена. Тази промяна прецизира текстовете и облекчава изискванията към състава на комисията, респ. условията на осъществяване на медицинската експертиза в тези случаи.

Отпада изискването лекарите, работещи в НЕЛК, да отработват половин работен ден седмично в университетските болници на територията на София, тъй като това са специалисти с достатъчен професионален опит и откъсването им от дейността по

медицинската експертиза само ще допринесе за забавяне на тази дейност, което не е в интерес на пациентите.

Произнасянето на НЕЛК по обжалваните решения на ТЕЛК се предвижда да става изцяло въз основа на медицинската документация към момента на постановяване на обжалваното решение. Тази промяна е целесъобразна от гледна точка на динамиката в развитието на заболяването, което правопоражда определянето на конкретен процент трайна неработоспособност, тъй като освидетелстването в ТЕЛК е при конкретни характеристики на състоянието на лицето, които към момента на освидетелстване в НЕЛК могат да бъдат съществено променени. По тази причина експертизата в НЕЛК ще се извършва въз основа на медицинските документи, въз основа на които е извършена експертизата от ТЕЛК, а не въз основа на клиничен преглед или нови медицински документи, отдалечени във времето от първоначалното освидетелстване. В тази връзка отпада възможността НЕЛК да събира допълнителни данни за заболяването, вида и степента на увреждане на лицата, необходимостта НЕЛК да иска мнението на други специалисти, както и да насочва болните за диагностично уточняване в лечебните заведения по своя преценка.

Променя се обхватът на произнасянето на НЕЛК при обжалване на експертни решения на ТЕЛК. До сега произнасянето е по всички поводи, предвидени в Наредбата за медицинската експертиза. Промяната въвежда изискването НЕЛК да се произнася само по поводите, посочени в жалбата и предвидени в цитираната наредба.

Уточнена е дейността на експертния съвет към НЕЛК, като е регламентиран редът, по който се провеждат заседанията и начинът, по който се взимат решенията. Целта е да се въведат по-ясни правила в работата на този орган.

Отмяната на текста, касаещ освидетелстването на лицата от ТЕЛК по искане на застрахователи и застраховани лица, е свързана с обстоятелството, че същите не попадат в обхвата на заинтересованите лица съгласно чл. 112 от Закона за здравето.

Обучението на специалистите, които допълнително ще бъдат включени в съставите на ТЕЛК от ръководителите на лечебните заведения, ще се провежда дистанционно, няма да изисква съществено процедурно време и значително ще улесни процеса.

Очакваните резултати от промените в Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи са свързани със синхронизиране с последните промени в Закона за здравето. Ще се премахнат редица ограничения пред ТЕЛК и ще се създадат много по-големи възможности за създаване на комисиите, което ще преодолее трудностите, съществуващи понастоящем при тяхното окомплектоване със специалисти.

Ще се създаде възможност за разкриване на ТЕЛК и към лечебните заведения в по-малките населени места.

Организация на работата в ТЕЛК ще стане по-гъвкава, което ще подпомогне процеса на по-своевременно освидетелстване на нуждаещите се лица и ще намали времето, което те чакат за да получат експертната си оценка от комисията. Така ще се осигури по-голяма достъпност за нуждаещите се от медицинска експертиза.

Очаква се също така да се намали административната тежест за освидетелстваните лица, тъй като то ще става преимуществено по предоставените медицински документи. Така ще се спести прякото ангажиране, загуба на време, отсъствие от работа на освидетелстваните лица и т.н. Допълването на дейностите на ТЕЛК с преценката относно необходимостта от снабдяване с медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения ще преустанови излишното ангажиране на хората с увреждания да търсят допълнително експертно становище от лекарските консултативни комисии (ЛКК) за тази цел.

Финансовите разходи, свързани с медицинската експертиза, се отнасят до функционирането на органите на медицинската експертиза, като практически те не се повлияват от предложените промени в нормативният акт. Дори напротив –направените промени ще допринесат за улеснение на органите за медицинската експертиза, като се очаква за единица време те да могат да освидетелстват по-голям брой лица предвид регламентиране на възможността експертизата да се извършва предимно по медицински документи.

С проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи не се създават нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.

Обществените отношения, предмет на проекта на постановлението, не са регламентирани в европейското право. Тяхната уредба е въпрос на национално решение и от компетентността на отделените държави-членки. Това произтича от разпоредбата на чл. 168, пар. 7 от Договора за функциониране на Европейския съюз, която предвижда изключителна компетентност на държавите-членки по определяне на здравната им политика и организирането и предоставянето на здравни услуги и медицински грижи. С оглед на това не се налага извършването на анализ за съответствие на проекта с правото на Европейския съюз.

Проектът на Постановление е публикуван за обществено обсъждане на електронната страница на Министерство на здравеопазването и на Портала за

обществени консултации към Министерския съвет и всички заинтересовани страни имат възможност да представят своите аргументирани предложения и становища в 30 дневен срок от публикуването.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал.2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагаме Министерският съвет да разгледа и приеме предложения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи.

**С уважение,
КИРИЛ АНАНИЕВ
Министър на здравеопазването**